

Дисципліна «Історія світової музики».

Розділ «Західноєвропейська музична культура XVIII-початку XIX ст.» (I курс, II семестр).

Спеціальність: 025 «Музичне мистецтво».

Спеціалізація: «Композиція».

Освітньо-кваліфікаційний рівень: «Бакалавр».

Викладач – кандидат мистецтвознавства, в.о. доцента **Артем'єва В. Б.**

Питання для самостійного вивчення (25 квітня – 11 травня 2020 р.)

Головні етапи розвитку європейської музичної культури XIX ст. Естетичні засади та жанрові доміанти романтичної художньої системи. Основні художні відкриття композиторів-романтиків першої половини XIX ст.: Ф. Шуберта, Р. Шумана, Ф. Шопена, Ф. Мендельсона.

Романтизм як духовний рух XIX століття: чинники виникнення. Місце музичного мистецтва у системі філософсько-естетичних поглядів. Характер і напрямки перетворення жанрової системи академічної практики. Поняття програмності у естетиці романтизму.

Особливості культурно-історичного розвитку Німеччини та Австрії в першій половині XIX ст..

Новаторство **Ф. Шуберта**: створення жанрів фортепіанної мініатюри, пісенних циклів, ліричної симфонії, сонати нового типу. Провідне значення пісенного жанру у творчості, його вплив на інші жанри. Особливості нового типу симфонічного мислення. Створення романтичної симфонії. Нове трактування циклу і сонатної форми.

Фортепіанна творчість **Ф. Шопена**: специфіка взаємодії романтичних та класичних рис мислення в музиці композитора. Взаємопроникнення жанрів як визначальний фактор створення музичного змісту творів Шопена.

Романтичні засади мислення **Р. Шумана**: інструментальні та вокальні цикли як виявлення особливостей світовідчуття композитора.

Значення різнобічної діяльності **Фелікса Мендельсона-Бартольдї**. Ф. Мендельсон як керівник симфонічних концертів Лейпцизького Гевандхауза і засновник першої консерваторії Німеччини. Характерні образи музики Ф. Мендельсона. (жанрові картинки, романтичний пейзаж, світла фантастика, лірика). Пісенність, її зв'язок із німецькою побутовою музикою, традиціями «лідертафелів» – основа музичного стилю Мендельсона. Розвиток фортепіанної мініатюри у творчості Ф. Мендельсона. «Пісні без слів», їх значення у формуванні стилю композитора. Симфонічні твори. Жанри. Особливості стилю. «Шотландська» й «Італійська» симфонії як зразок лірико-жанрового романтичного симфонізму. Особливості циклів, тематизм. Роль Ф. Мендельсона у розвитку жанру концертної програмної увертюри.

ЛИТЕРАТУРА

- Бэлза И.* Исторические судьбы романтизма и музыка : очерки. М. : Музыка, 1985. 255 с.
- Бэлза И.* Шопен. М. : Наука, 1968. 379 с.
<http://opentextnn.ru/old/music/epoch/XIX/index.html?id=2658>
- Васина-Гроссман В. А.* Романтическая песня XIX века. М. : Музыка, 1966. 408 с.
<https://drive.google.com/file/d/0B7TPYDnPVSXZMUZTVVDktTzRIVGc/view>
- Воспоминания о Шуберте / сост., пер., предисл. и примеч. Ю. Хохлова. М. : Музыка, 1964. 411 с.
- Вульфийус П.* Франц Шуберт : монография. М. : Музыка, 1983. 447 с. (Классики мировой музыкальной культуры).
<http://glierinstitute.org/ukr/study-materials/3/vulfius.pdf>
- Григорьев В. Ю.* Музыкальный романтизм: сущность стиля и проблемы интерпретации / В. Ю. Григорьев // Проблемы романтизма в исполнительском искусстве. М., 1994. С. 3–26. (Научные труды / Моск. гос. консерватория им. П. И. Чайковского; сб. 6).
- Житомирский Д. В.* Шуман и Шопен // Д. Житомирский. Избранные статьи. – М. : Сов. Композитор, 1981. С. 119 -154.
- Житомирский Д. М.* Роберт Шуман : очерк жизни и творчества. М. : Музыка, 1964. 880 с.
<http://glierinstitute.org/ukr/study-materials/3/shuman.pdf>
- Зенкин К. В.* Фортепианная миниатюра и пути развития музыкального романтизма. М., 1997. 415 с.
- Иванов-Борецкий М.* Вальсы Шуберта : опыт стилистического исследования // Михаил Владимирович Иванов-Борецкий. Статьи и исследования, воспоминания о нем. М. : Сов. композитор, 1972.
- Крауклис Г.* Фортепианные сонаты Шуберта : путеводитель. М. : Музгиз, 1963. 120 с.
- Мазель Л.* Исследования о Шопене. М.: Сов. композитор, 1971. 248 с
- Михайлов А.* Эстетические идеи немецкого романтизма // Эстетика немецких романтиков. М. : Искусство, 1986. С. 7-43.
https://platona.net/load/knigi_po_filosofii/istorija_nemeckaja_klassicheskaja/ehstetika_nemeckikh_romantikov/12-1-0-1544
- Музыка Австрии и Германии XIX века : учеб. пособие для историко-теоретических и композиторских факультетов муз. вузов : в 3 кн. Кн. 1 / общ. ред. Т. Э. Цытович. М. : Музыка, 1975. 512 с.
<http://glierinstitute.org/ukr/study-materials/2/citovih1.pdf>

Музыкальная эстетика Германии XIX века. В 2 т. Т. 1. / под ред. Ал. В. Михайлова и В. П. Шестакова. М. : Музыка, 1981. 415 с. (Памятники музыкально-эстетической мысли).

<https://www.klex.ru/trv>

Ноймайр А. Музыканты и медицина : [в 2 т. – Т. 2] : На примере немецкой романтики. Ростов-на-Дону : Феникс ; 1997. 496 с.

<https://readli.net/chitat-online/?b=307554&pg=1>

Хохлов Ю. Н. Шуберт. Некоторые проблемы творческой биографии. М. : Музыка, 1972. 412 с.

<https://drive.google.com/file/d/0BwDwIYWuzOg1WGdwZFpyMHNsRjg/view>

Хохлов Ю. Н. «Зимний путь» Франца Шуберта. М. : Музыка, 1967. 462 с.

<https://drive.google.com/file/d/0BwDwIYWuzOg1a0x0TjBEZkZrSIE/view>

Хохлов Ю. Н. О последнем периоде творчества Шуберта. М. : Музыка, 1968. 220 с.